

(címer)

SZEGEDI ÍTÉLŐTÁBLA

Pf.III.20.106/2019/4. szám

A Szegedi Ítéltábla a **felszámoló cég neve** (felszámolóbiztos: **felszámolóbiztos neve, felszámoló cég székhelye**) felszámoló részéről adott meghatalmazás alapján eljár Dr. Vörös József ügyvéd (**cím 1**) által képviselt **felperes neve**, felperes székhelye szám alatti székhelyű **felperesnek** - a Dr. Magyar Miklós ügyvéd (**cím 2**) által képviselt **I.rendű alperes neve, I. rendű alperes címe** szám alatti lakos **I. rendű**, valamint a Dr. Kiss Árpád ügyvéd (**cím 3**) által képviselt **II.rendű alperes neve, II.rendű alperes címe** szám alatti lakos **II. rendű** alperes ellen kölcsöntartozás megfizetése iránt indított perében a Szolnoki Törvényszék 2018. november 26. napján kelt 8.P.20.504/2018/19. számú ítélete ellen II. rendű alperes által 23. sorszám alatt benyújtott fellebbezésre tekintettel lefolytatott másodfokú eljárásban - tárgyaláson kívül, tanácsülésen - meghozta a következő

Í T É L E T E T:

Az elsőfokú bíróság ítéletének nem fellebbezett részét nem érinti, megfellebbezett rendelkezését azzal a pontosítással **hagyja helyben**, hogy a felperest terhelő, az elsőfokú ítélet szerinti mértékű perköltség fizetési kötelezettség, mindkét alperes, mint egyetemleges jogosultak irányában áll fenn.

Kötelezi a II. rendű alperest, hogy 15 nap alatt fizessen meg az I. rendű alperesnek 30.000,- (Harminczer) másodfokú eljárási költséget.

A le nem rótt fellebbezési illetéket az állam viseli.

Az ítélet ellen fellebbezésnek nincs helye.

I N D O K O L Á S

A felperes kölcsönadóként 2008. január 8. napján kötött kölcsönszerződést a perben nem álló, a későbbiekben felszámolás folytán megszűnt A Kft. kölcsönvevő főadóssal, mely alapján 587.429,01 CHF-ban nyilvántartott összegű kölcsönt biztosított a kölcsönvevő részére. A kölcsön visszafizetésének biztosítékeként az I. és II. rendű alperes készfizető kezességet vállalt, míg az E Kft. dologi adósként a tulajdonában álló (**ingatlan címe, helyrajzi szám**)-ú ingatlant ajánlotta fel jelzálogtárgyként. Az ingatlan tulajdoni lapjára a jelzálogjog-bejegyzés megtörtént. Emellett a tulajdonos a felperes javára vételi jogot is engedett. A felperesi takarékszövetkezet 2008. augusztus 29-i keltezésével felmondás előtti utolsó felszólításokat közölt a főadóssal, valamint alperesekkel, mint készfizető kezesekkel szemben, az esedékesen felmerült törlesztőrészletek megfizetésének elmaradása miatt. A fennálló tartozás összegét 29.314,71 CHF-ban jelölte meg. A kölcsöntörlesztés további elmaradására tekintettel a felperes 2009. június 30. napján szerződés felmondást közölt az egyenes adóssal, mely időpontra nézve az egyenes adós felperesnél nyilvántartott tartozása az alábbiakból tevődött össze: tőketartozás 584.947,35 CHF, ügyleti kamat 90.647,85 CHF, késedelmi kamat 4.972,30 CHF, továbbá 60.000 CHF költség.

Az egyenes adós 2011. november 7-i kezdő időponttal felszámolás alá került, ezáltal a teljes kölcsön egyösszegű visszafizetése törvénynél fogva is lejárttá, esedékessé vált. Az elsőfokú bíróság által megállapított tényállás szerint az ezt követő 180 napos törvényi határidőn belül a felperes

felszámolási eljárásba hitelezőként nem jelentkezett be. Az adóssal szembeni felszámolás lezárása után a felperes 2013. augusztus 5-én szőlította fel első ízben az alperesi kezéseket az időközi részbeni megtérülés figyelembevételével nyilvántartása szerint még fennálló 369.926,89 svájci frank (89.747.955,- forint) megfizetésére.

A tartozás peren kívüli behajtásának eredménytelensége következtében a készfízető kezes alperesekkel szemben indított perben a felperes keresetében 246.706,4 CHF tőkének, 93.555,25 CHF ügyleti kamatnak, 35.816,49 CHF késedelmi kamatnak, valamint 2.348 CHF költségösszegnek megfelelő, a kifizetés idején érvényben lévő MNB árfolyam alapján kiszámított forintösszeg és járulékal megfizetésére kérte kötelezni egyetemlegesen az alpereseket.

A perbeli esetben a II. rendű alperes az 5.P.20.791/2015/11. sorszámú, első perbeli előkészítő iratában terjesztette elő saját jogi képviselője útján a szerződés jóerkölcsbe ütközésére alapított érvénytelenségi kifogását. A további, 15. sorszám alatti beadványban pedig emellett a kezesi kötelezettség megszűnésére is hivatkozva kérte a kereset elutasítását. Az I. rendű alperes saját jogi képviselője útján 21. sorszám alatti beadványában a per tárgyalásának felfüggesztését kérte a perbeli szerződéshez kapcsolható személyek ellen indított azon büntetőeljárásra tekintettel, mely álláspontja szerint a perbeli szerződés jóerkölcsbe ütközésének megállapítására nézve várhatóan bizonyítékokat fog szolgáltatni. Az I. rendű alperes e beadványában érdemben, azonos tartalommal nyilatkozott minden egyes II. rendű alperes által hivatkozott kifogásra is a felperesi követeléssel szemben. Ezt követően az eljárás szünetelésére került sor, melyet a bíróság a 2016. szeptember 12. napján megtartott tárgyalás 22. sorszám alatti jegyzőkönyvében állapított meg. Az eljárás felperesi kérelemre történő folytatása során a II. rendű alperes továbbra is a perbeli szerződés jóerkölcsbe ütközése miatt kérte az érvénytelenség megállapítását, és ez alapján a helytállási kötelezettség alóli mentesítését.

A per tárgyalásának indokolatlan felfüggesztését elrendelő elsőfokú végzést a Szegedi Ítéltábla a Pkf.III.20.039/2018/2. számú végzése hatályon kívül helyezte, és az elsőfokú bíróságot a per érdemi tárgyalásra utasította. Az így folytatódó elsőfokú eljárásban az I. rendű alperes terjesztett elő újabb jogi tartalmú védekezést 8.P.20.504/2018/4. sorszám alatti beadványában, melynek I. pontjában a főkötelezettel szembeni felperesi jogvesztésre alapította a kereset elutasítása iránti kérelmét, emellett a II. pontban megtevesztés okán érvénytelenségi kifogást emelt. Az ezt követően 2018. június 13. napján megtartott folytatolagos tárgyaláson az 5. sorszám alatti jegyzőkönyvben rögzített módon II. rendű alperesi képviselő az I. rendű alperessel egyező módon kérte a kereset elutasítását. Ezt követően a tárgyalás berekesztéséig, illetve az ügydöntő határozat meghozataláig további, más jogi tartalmú védekezést már egyik alperes sem terjesztett elő.

A bíróság mindezeket követően 2018. november 26. napján tartott tárgyaláson kihirdetett ítéletével a felperes keresetét elutasította. Az ítélet kézírással a kihirdetéshez készített eredeti példányának rendelkező része, mely a tárgyalási jegyzőkönyvhöz csatolásra került, a perköltség tekintetében az alábbi szövegezésű: „Köt. a felperest, hogy 15 napon belül az alpereseknek egyetemlegesen fiz. meg. 1.968.880,- forint perköltséget, ...” Az ítélet teljes szövegű gépírt példányának rendelkező része szerint: „Kötelezi a felperest, hogy 15 napon belül egyetemlegesen fizessen meg az alperesnek 1.968.880 (egymillió-kilencszázhatvannyolcezer-nyolcszáznyolcvan) forint perköltséget, ...” A bíróság ítélete jogi indokolásában a Cstv. 37. § (1) és (3) bekezdés szabályát alkalmazva a felszámolás alá került egyenes adóssal szembeni hitelezői igénybejelentés elmaradása miatti jogvesztésre alapította jogi álláspontját, mely szerint a felperes igényérvényesítési jogát ezáltal a készfízető kezesekkel szemben is elvesztette. A jogvesztő határidő elmulasztása és az ennek jogkövetkezményeként anyagi jogi jogvesztést előíró törvényi rendelkezés következtében a felperesi követelés ugyanis ezáltal megszűnt. E jogvesztés kihat a járulékos kötelezettekre is, az alperesként

perbe vont készfizető kezesekkel szemben a megszűnt igény ezért már nem érvényesíthető. Az ítélet perköltségviseléssel kapcsolatos rövid indokolása szerint; a felperes pervesztes lett, ezért a Pp. 78. § (1) bekezdése alapján kötelezte a bíróság a perköltség, valamint a le nem rótt eljárási illeték megfizetésére. Az ítélet jogi indokolása a II. rendű alperes által előterjesztett érvénytelenségi kifogás elbírálására nem tért ki.

Az ítélet ellen a II. rendű alperes terjesztett elő fellebbezést, melyben kérte az alpereseknek járó perköltség megosztását a jogi képviselők által elvégzett munka arányában. Fellebbezésében sérelmezte azt is, hogy az elsőfokú bíróság érvénytelenségi kifogásának elbírálására nem tért ki, e tekintetben - az ítélet érdemi rendelkezését nem érintve - kizárólag az ítélet indokolásának hiányosságát kifogásolta. A perköltséggel kapcsolatos fellebbezése indokaként hangsúlyozta, saját jogi képviselője a perben nyolc tárgyaláson vett részt, ezzel szemben az I. rendű alperes jogi képviselője csupán egy tárgyaláson jelent meg. Az 5 éven át tartó peres eljárás során saját jogi képviselője 12 érdemi beadványt terjesztett elő, míg az I. rendű alperes jogi képviselője mindössze négyet. Az eljárás során érdemi nyilatkozatokat, perceseleteket is jelentősebb mértékben a II. rendű alperes jogi képviselője tett, illetve fejtett ki, így nagyobb összegű munkadíjra, valamint útiköltség térítésre jogosult, mint a másik alperes jogi képviselője. Mindezek alapján álláspontja szerint indokolt a perköltséget az elvégzett munka arányában megosztani.

Az I. rendű alperes fellebbezési ellenkérelme az elsőfokú ítélet perköltség tekintetében történő helybenhagyására irányult. Hangsúlyozta, a perben esetjoggal alátámasztott, olyan konkrét jogi tartalmú ellenkérelmet, mely az alperesi oldal számára kedvezően döntötte el az eljárást, ő terjesztett elő, ehhez csupán csatlakozott II. rendű alperes egy tárgyalási nyilatkozatával.

A fellebbezés **nem alapos**.

A perben a felperesi kölcsönadó a kölcsön visszafizetéséért biztosítékot vállaló két készfizető kezessel szemben érvényesített követelést, akiknek a perbeli képviseletét külön-külön meghatalmazással látta el két jogi képviselő. A bíróság a perben keresetet elutasító ítéletet hozott, és pontatlan további rendelkezéssel kötelezte felperest perköltségfizetésre. A határozathirdetéshez kézírással készült ítélet rendelkező része e tekintetben pontosabb, az úgy értelmezhető, hogy az alperesek, mint egyetemleges jogosultak javára történt a felperes perköltségben való marasztalása. A II. rendű alperes fellebbezésében ezt sérelmezve az egyes jogi képviselők által elvégzett munka arányában kérte az ügyvédi munkadíjként alperesi oldal javára megítélt perköltség megosztását a pernyertes alperesek között.

A perben még alkalmazandó 1952. évi III. tv. (Pp.) 82. § (1) bekezdése szerint a Pp. 51. § a) pontja alá eső pertársakat kell a perköltség megfizetésére egyetemlegesen kötelezni. E szabály a contrario értelmezéséből következően a perköltségre való jogosultság egyetemlegessége is elsősorban a Pp. 51. § a) pontja alá eső pertársak esetében érvényesül. A Pp. 82. § (2) bekezdése emellett kimondja, hogy az egyéb pertársakat egyenlő arányban kell a perköltség megfizetésére kötelezni. A pertársak perbeli érdekeltsége között fennálló jelentékenyebb eltérés esetén pedig a perköltséget az érdekeltség arányában kell megosztani. Az előbbi értelmezés folytán ugyanez vonatkozik a perköltségre való jogosult pernyertes pertársak javára történő perköltség megállapításra is. A fellebbezés elbírálása során mindezekből következően elsődlegesen az alperesi oldalon létrejött pertársaság fajtájáról kellett dönten.

A Pp. 51. § a) pontjában rögzítettek szerinti egységes pertársaság akkor áll fenn, ha a per tárgya olyan közös jog, illetőleg olyan kötelezettség, amely csak egységesen dönthető el, vagy, ha a perben hozott döntés a pertársakra a perben való részvétel nélkül is kiterjedne. Azt, hogy a per tárgyát csak egységesen lehet eldönteni, a perben álló felek között a hivatkozások alapjául szolgáló anyagi jog

szerint kell megállapítani. Erre kifejezett általános szabályt nem lehet felállítani, ide tartoznak elsősorban a kényszerű vagy más néven szükségszerű pertársaság esetei, tehát azok az esetek, ha a per tárgya csak valamennyi érdekelt perbeállításával dönthető el (pl. osztatlan közös tulajdon megosztása iránti per, közös tulajdon megszüntetése iránti per, illetve általában az ingatlanra vonatkozó ún. jogpercek, ahol valamennyi érdekeltnek perben kell állnia). Az ilyen típusú, ún. kényszerű pertársasághoz képest azonban tágabb körben kell értelmezni az egységes pertársaság kérdését, ahol az azonos perjogi oldalon álló felek anyagi jogi tartalmú hivatkozásainak egyezőségétől függ, hogy fennáll-e köztük egységes pertársaság. Ilyen esetben azt kell alapul venni, hogy a perbeli hivatkozás kiterjed-e a másik pertársra, vagy a perben való részvétel nélkül is a jogosult, vagy kötelezett társra is, illetve hogy az ő perben állásától függetlenül a ténylegesen perben álló fél perbeni hivatkozása érinti-e az ő anyagi jogi jogait, kötelezettségeit (A Polgári perrendtartás magyarázat I. kötet 406-408. o., Complex Kiadó Budapest, 2007., valamint Közgazdasági és Jogi könyvkiadó Budapest, 1976. 343-344. oldal, BDT2016/3605.).

Annyiban helytálló a II. rendű alperes fellebbezési hivatkozása, hogy a bírói gyakorlat szerint az anyagi jogi egyetemleges helytállási kötelezettség, melyet a készfizető kezes alperesek a kezesi szerződésekben vállaltak, perbeállításukkal még nem feltétlenül hoz létre egységes pertársaságot. A Ptk. 274. § (2) bekezdés a) pontja alá eső alperesi készfizető kezesek helytállási kötelezettsége a Ptk. 337. § (1) bekezdése szerinti egyetemleges kötelezettség, a felperes szabad választása szerint dönthetett úgy, hogy nem a felszámolás alá került főadóssal, hanem velük szemben érvényesíti a követelését egyetemleges marasztalásukat kérve. Ez azonban nem jelenti azt, hogy együttes perlésük folytán bármelyiküknek a perbeli, valamely rendelkező nyilatkozata kihat a másikra is [Legfelsőbb Bíróság (Kúria) BH1989/108. szám alatt közzétett eseti döntés]. Kétségtelen, hogy az egyetemleges marasztalásra irányuló kereset még önmagában nem vonja maga után az elbírálás szükségképpeni egységességét, az alperesek ugyanis egymástól eltérő védekezéseket is előadhattak, így pl. a kezesek hivatkozhatnak az önmagában csak rájuk vonatkozó kezesi szerződés érvénytelenségére is, mely a főadós fizetési kötelezettségét egyáltalán nem érinti, emellett felhozhatják - esetleg egymástól eltérő tartalommal - mindazon kifogásokat, melyek a főadóst is megilletik a jogosulttal szemben (BH1993/110, BH1995/172. szám alatt közzétett eseti döntések).

A jelen ügyben előadott alperesi védekezések és nyilatkozatok szempontjából áttekintett pertörténetből kitűnik, hogy az alperesek kölcsönösen csatlakoztak egymás ellenkérelmeihez, kölcsönösen magukévá tették a másik fél által előadott jogi tartalmú védekezést. Olyan ellenkérelem előterjesztésére nem került sor, amelyet kizárólag az egyik alperes tartott volna fenn a másiktól függetlenül. Mindezek nyomán döntött helyesen úgy az elsőfokú bíróság, hogy a főadóssal szembeni felperesi követelés jogvesztésére alapított jogi indokkal utasítja el a felperes keresetét. Az eljárásjogi, tágabb értelemben vett egységes pertársaság - az egyező jogi tartalmú védekezésekre tekintettel - az alperesek között a perbeli esetben tehát fennállt, függetlenül attól, hogy őket két különböző jogi képviselő képviselte a per során. A perköltségre való jogosultságuk ezért a Ptk. 335. § (1) bekezdése szerinti módon egyetemleges. A kifejtett jogi indokokra tekintettel az ítéletábra sem látta megalapozottnak a jogi képviselők által kifejtett munka, illetve a beadványok száma szerinti differenciálást az alpereseket megillető perköltség tekintetében. Megjegyzi az ítéletábra, hogy az egyetemleges jogosultak egymás közti elszámolás keretében a II. rendű alperes által igényelt módon eltérhetnek a javukra megítélt perköltség egyenlő arányú megosztásától. Az elsőfokú bíróság ítéletének perköltségre vonatkozó rendelkezését a szükséges pontosítással ezért az ítéletábra a Pp. 253. § (2) bekezdésre történt hivatkozással helybenhagyta.

A II. rendű alperes fellebbezése érintette az ítélet indokolását is, sérelmezte, hogy az érvénytelenségi kifogások elbírálására az nem tért ki. Az ítéletábra ezzel kapcsolatos álláspontja az,

hogyan az irányadó bírói gyakorlat szerint - a Kúria BH2013/64. számú eseti döntésében kifejtettekben kiindulva - nemcsak az előző meg az érvénytelenségi okok vizsgálatát, hogy a szerződés létrejött-e, hanem az is, hogy anyagi jogi értelemben a felperes keresetösségi joga egyáltalán fennáll-e az alperesek irányában. Az elsőfokú bíróság tehát helyesen foglalt állást elsődlegesen a jogvesztéssel kapcsolatban, melyhez képest másodlagosnak minősül a bírói gyakorlat által egyébként is szubszidiáriusnak tekintett, jóerkölcsbe ütközésre alapított semmisségi kifogás (BDT2009/2168., IH2013/141. számon közzétett eseti döntés). Az anyagi jogvesztés miatt megalapozatlanná vált kereset az érvénytelenségi kifogások érdemi vizsgálata nélkül elutasítható volt, a másodlagos (esetlegesen) ellenkérelmek elbírálása szükségtelenné vált. A bíróságnak ezekre már nem kellett kitérnie, de hogy ennek elbírálása miért nem szükséges, valóban indokát kellett volna adni, ennek elmulasztása azonban nem olyan lényeges eljárási szabálysértés, mely az ügy érdemi megítélésére kihatna. Az ítélet tábla ezért az ítélet indokolásbeli kiegészítésére külön másodfokú határozati rendelkezését nem tartott szükségesnek.

A fellebbezési eljárásban már kontradikcióba kerültek az alperesek, akik közül az eredménytelen fellebbezést benyújtó II. rendű alperes tekintendő pervesztesnek, ezért ő köteles a fellebbezési ellenkérelmet írásban előterjesztő I. rendű alperes irányában másodfokú eljárási költségterítést fizetni, tekintettel arra, hogy az I. rendű alperes oldalán ezáltal jogi képvisellel kapcsolatban felmerült költség keletkezett. Az I. rendű alperes javára megítélt ügyvédi munkadíj összegét az ítélet tábla a 32/2003. (VIII.22.) IM rendelet 3. § (3) és (5) bekezdés szabályai szerint a kifejtett tevékenységgel arányos mértékben határozta meg.

Az ítélet tábla a kizárólag perköltséget, valamint az elsőfokú ítélet indokolását érintő fellebbezést a Pp. 256/A. § (1) bekezdés b) és d) pontja alapján tárgyaláson kívül bírálta el, tekintettel arra, hogy egyik fél sem kérte tárgyalás megtartását.

Szeged, 2019. április 11.

Dr. Gaálné dr. Jobbágy Ildikó s.k.	Dobler László s.k.	Béri András s.k.
a tanács elnöke	előadó bíró	táblabíró